

בלבבי משכן אבנה

שאל לבבי

שאלות ותשובות

פנחס תשפ"ב

[250]

מהארכיון

- א..... בירוד הרצון שמשיח יבוא עתה .....
- ב..... בירוד נוסף בקניית מידת הבטחון ודומאות לזה.....
- ב..... ביאור 'חלק אלוק ממעל' .....
- ג..... עבודת המידות והכרת הנפש לאשה.....
- ג..... סימן רע או סימן טוב .....
- ג..... כלים בבור - אם חייב בדיני שמים .....
- ד..... הכנעה הבדלה והמתקה .....
- ד..... דביקות של גוי לעומת דבקות של יהודי .....
- ה..... הדרך להתקרב לקב"ה ע"י התורה והמצוות.....
- ה..... פרקי המסילת ישרים כנגד י' ספירות .....
- ו..... כמה זמן נדרש להתבוננות והשקטה .....

בירוד הרצון שמשיח יבוא עתה

אנחנו תמיד מבקשים שיבוא משיח וכו' אך לא הבנתי איך זה מסתדר עם העניין שהאדם עדיין לא הספיק לתקן את עצמו, והרי בכל שנה אדם לומד יותר תורה יותר מתקן את מידותיו וכו', אם פתאום יבוא היום משיח, האדם לא הספיק כמעט כלום, וכן להפך יכול היות שהיום יש אדם והוא טוב, ועוד זמן הוא יתקלקל ח"ו, איך זה בדיוק יהיה?

תשובה:

האדם שרוצה לתקן את נפשו ומשיח בא ולא הספיק, הרי הוא בבחינת חשב לעשות מצוה ונאנס ולא עשה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשה. וכן הכא, אולם זהו במדרגת "כאילו".

ולפיכך נצרך מסירות נפש שרוצה שמשויח יבוא עתה לצורך השכינה וכלל ישראל, על אף שעבורו באופן פרטי יתכן ועדיף אחרת.

בירור נוסף בקניית מידת הבטחון ודומאות לזה

שאלתי בעבר להרב איך אני יכול לקנות מדת הבטחון, וישר כחך מאד להדרכת הרב בזה שקיבלתי (וגם אני מתחיל לעשות את זה). והרב השיב לי תשובה (הובא בשו"ת פרשת חוקת תשפ"ב) כמה דברים לעשות למעשה, והדבר הראשון היה: "בכל יום לבטוח בהקב"ה על דבר קטן מאד ולא לעשות השתדלות בו כלל". ע"כ לשון הרב. יש לי כמה שאלות על זה.

א) האם זה מורה שאם אני בוטח באמת בה' בלי שום השתדלות, זה אומר שאני יקבל מה שאני בוטח בו? לדוגמא אם אני רוצה דבר קטן ואני בוטח שאני יקבל את מה שאני רוצה, אז הדבר הזה בודאי מגיע לי? כיון שאני בוטח בה'?

ב) האם הרב יכול ליתן דוגמאות מהו "דבר קטן" שאני יכול לבטוח עליהן?

ג) מה שהרב אומר לי שאני יכול לבטוח על דבר קטן בלי שום השתדלות (ואז אני יקבל את מה שאני רוצה), האם זה תלוי באיזה מחלקות בגדר הבטחון, והרב הולך כפי איזה שיטה, או שדבר זה הוא לכו"ע?

ד) מה צריך להיות הכוונה כשאני בוטח על דבר קטן, ואיך אני יכול להנצל מ"דמיונות" סתם?

תשובה:

א. ישנם ב' מהלכים בבטחון. א. לבטוח שבודאי יקרה כן. ב. לבטוח שיקרה רק מה שה' רוצה, והכל לטובה. וראוי על דרך כלל להתחיל עם החלק השני.

ב. כגון שאספיק את האוטובוס באופן שיצאתי בזמן סביר. שארדם ואשן כראוי על מנת שאוכל לתפקד כראוי.

ג. נתבאר באות א'.

ד. שרק הקב"ה מנהיג את הכל בכל מכל כל, כל פרט ופרט. והנהגתו לטובתי.

ביאור 'חלק אלוק ממעל'

שלום כבוד הרב. למדנו בחלק החמישי שער הייחוד בחובת הלבבות שלא ניתן לחלק את ה"אין לו תכלה". זו כפירה חדשה לומר ח"ו שהקב"ה הוא אין סופי והוא בלתי מוגבל והעולם נברא כ"חלק" ח"ו מהבורא. כך רוצים הכופרים לומר כביכול שהעולם היה תמיד כי הוא חלק מהנצחי חס ושלום.

והחובות הלבבות דחה טענה זו בחלק השלישי של הפרק שאי אפשר לחלק את הבלתי מוגבל. על כך יש לי שאלה כבוד הרב, שמתחלקת לשנים.

א. איך הנשמות הם חלק אלוקי אם לא ניתן לחלק את הבלתי מוגבל?

ב. למדנו שהקב"ה התורה ועם ישראל חד הם. איך אפשר לצרף חלק לשלם שהוא בלתי מוגבל? תודה רבה הרב

תשובה:

א. יש את עצמותו ית"ש, ויש את "גילוי", וכח גילוי זה נקרא שכינה. והנשמות שהם חלק אלוק ממעל, זה קאי על הגילוי. והם אינם חלק במובן של חלקים נפרדים, אלא חלק מתוך דבר שלם אחד, כדוגמת המנורה במקדש שהייתה מקשה זהב, ויש לה שבעה קנים, שכל קן הוא חלק מן המקשה.

ב. כנ"ל, זה קאי על כח הגילוי ולא על עצמותו, והם חלק מן השלם, אולם כעין מקשה אחת.

עבודת המידות והכרת הנפש לאשה

שלום לרב. רציתי בבקשה לשאול מה הרב מציע להתחיל בלימוד לאשה (עם ילדים קטנים ומתבגרים) ללמוד בעבודת המידות.

התחלתי לימוד על יסוד העפר, אבל נראה לי שיש כ"כ הרבה מה ללמוד, ואני מרגישה צורך לבקש הנחיה במה ראוי להתמקד מחוסר זמן. השאלה א"כ במה כדאי לי להתחיל ללמוד.

תודה רבה.

תשובה:

בספר הכרת הנפש, על מנת לקבל תמונה כללית. ולילדים קטנים יש להבין בתוך עצמכם כל נקודה, ולמצוא סיפור שמבטא את הנקודה, ועל ידו להסביר את הנקודה. זהו לצורך הכרת הנפש ושורש לתיקון המידות.

אולם בעיקר יש לעסוק תחלה ב"בלבבי" ח"א, להחדיר את יסודות הדת.

סימן רע או סימן טוב

לכבוד הרב, אמי נפטרה יום לפני יום הולדת, ומשום מה זה ממש מפחיד אותי שזה סימן רע מאוד. אולי יש לרב כמה מילות חיזוק. תודה

תשובה:

אין לחוש כלל. זהו סימן שאתם צריכים להמשיך מהמקום שבו היא הפסיקה, ולהתקדם הלאה. כי זמן פטירתה זהו מקום שבו הפסיקה, וזמן לידתכם זהו המקום שממנו אפשר להמשיך. וזהו סימן טוב מאוד להמשך מדוקדק.

נלים בבור - אם חייב בדיני שמים

כבוד מוריני ורבינו שליט"א - מאיר עיננו בכל התורה כולה.

הגאון רבי ברוך בער בברכת שמואל (ב"ק סימן ב סק"ב) יצא לחדש, שבור חייב על הכלים בדיני שמים. והחזו"א (ב"ק סימן ב סק"ז) תנא ופליג שכל מקום שבו הפסיקה, וזמן לידתכם זהו המקום שממנו אפשר על הכלים, פטור אף מדיני שמים.

והנה דברי החזו"א ברורים ופשוטים כראי מוצקים - ודברי הגאון רבי ברוך בער לא זכינו להבין. אנא יבאר לן רבינו דבריו, ושכמ"ה.

תשובה:

אדם המזיק, וכל שכן ממונו שחדשה תורה שחייב בתשלומין.

יש להבין האם התורה חדשה "שחייב", אלא שפטרה באופנים מסויימים, כגון טמון באש, או בור בכלים. ולכך, ס"ל לברכת שמואל, שעדיין חייב בדיני שמים, כי זהו "פטור".

או שמא מעולם לא חדשה תורה שחייב אלא בפרטים שפרטה לחייב, ונמצא שטמון באש או בור בכלים, מעולם אין שרש של חיוב. ולכך ס"ל לחזו"א שפטור בדיני שמים.

הכנעה הבדלה והמתקה

לכבוד הרב, שליט"א, האם אני מבין כראוי כי קירבת ה' מקביל להכנעה הבדלה והמתקה, של הבעש"ט הקדוש?

תשובה:

הכנעה והבדלה, עיקרם סילוק הרע והבדלות, הסרת המניע. המתקה, היא קרבה בעצם.

דביקות של גוי לעומת דביקות של יהודי

שאלה לרב,

שמעתי רב מדבר על רופא לא יהודי שהוא למד על רופא המשתמש בטכניקה במוחו של לעבור במהירות מנקודה לנקודה - לעבור מנקודה לנקודה מהר מאוד להגיע למצב של "בלתי מוגבל ריפוי אנרגיה כאשר הכל הוא אחד, הוא משתמש אז בידיו כדי לתעל כל "זרימת" אנרגיה שהוא השיג ב"מקום" זה לריפוי, בטענה שיש לו הוכחה מדעית לריפוי סרטן בבעלי חיים בשיטה זו.

הרב הזה תיאר את תרגול הרופאים הזה כשיטה להשגת מקום של דביקות וכל מה שהוא משיג או משיג מהמתודולוגיה הזו כמושג מהדביקות. חקרתי את הרב שדיבר על שיטות הרופאים הללו והתייחס אליהם כ"דביקות", הייתי תחת הרושם שדביקות זה משהו שיהודי יכול לחוות כשהוא ניגש לרמות הנשמה הגבוהות יותר כמו חיה ויחידה. הרושם שלי היה תמיד שרק ליהודי יש רמות נשמה גבוהות יותר של נשמה, חיה ויחידה - חשבתי שלגויים יש רק את הרמות הנמוכות יותר של נפש ורוח - ולכן רק יהודי יכול להגיע לרמות של דביקות עם השם דרך גישה לרמות נשמות גבוהות יותר.

עוד הוא אמר, כי לכל בני האדם אפילו הגויים יש את כל דרגות הנפש וכי הגויים אכן יכולים להגיע לרמות של דביקות. האם הם יכולים לרב בבקשה להסביר האם לגויים יש דרגות נשמה של נשמה חיה ויחידה והאם הם אכן יכולים להגיע למצב של דביקות?

תשובה:

יש להם את הדרגות הללו, אולם במדרגת קליפת נגה, כמ"ש בעץ חיים, ונתבאר בתחילת ספר התניא.

ולכך יש להם דביקות בה' אולם דרך קליפה זו.

ובעומק יש נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה, דקדושה, דקליפת נגה, וג' קליפות הטמאות.

הדרך להתקרב לקב"ה ע"י התורה והמצוות

לכבוד הרב, שליט"א א. כיון שהתכלית בכל המצוות ולימוד התורה הוא להביא לאמונה ודביקות בחוש בבורא עולם, איך זה שרואים על אף שבדרך כלל הנקרא חרדי משתדל לקיים המצוות ובפרט בן תורה רציני הלומד בישיבה ובכולל, מ"מ מעשה יחידים הם [כמדומני] שמתקרבים לבורא עולם ע"י המצוות והתורה. ולכל היותר היראי שמים עושים עבודה מיוחדת חוץ מקיום המצוות ולימוד התורה לזכות לאמונה ולדביקות, כגון המתבאר בבלבבי ח"א וח"ב, אבל התקרב ע"י המצוות והתורה עצמם כמעט שאין שומעים.

ב. כיון שהתכלית בכל המצוות ולימוד התורה הוא להביא לאמונה ודביקות בחוש בבו"ע, למה זה שהמעבד קיום המצוות הוא חלק המעשה בלבד, וחלק הלב והמחשבה כמעט שאינו מעבד, חוץ מדעת הסוברים שמצוות צריכות כונה, שצריך רק כונה בתחלת המצוה לקיים המצוה. הרי לכאורה להיפך היה צריך להיות, שחלק הלב יהיה עיקר העיבוד וחלק המעשה לא יעבד כ"כ, דהא כמה אדם מתקרב להבו"ע ע"י מצוות תפלין למשל לכאורה לא ישתנה כ"כ אם חסר קצת שחרות ברצועותיו, או כגון אם ציציותיו לא נעשו לשמה או שחיסר שמיעת אות אחת במקרא מגילה מ"מ לכאורה יתקרב לבו"ע באותו שיעור ע"י חלק הלב.

ג. אני עובד על אמונה הפשוטה שיש בורא עולם כמעט ארבעה חדשים ואני עדיין אוהז באפס, אולי יועיל הרב לחזק אותי, ואולי יש עצות למהר קנין האמונה. ידעתי שלקנות קנין אמיתי לוקח הרבה זמן, אבל למעשה קשה לי כשעדיין אחר כמעט ארבעה חדשים איני רואה שום שינוי בעצמי.

ממני המחפש דרך העולה בית ק-ל.

תשובה:

א. כי תורה מביאה לידי זהירות, זריזות, נקיות, וכו', כמ"ש בברייתא דר"פ בן יאיר. אולם זהו כקנין שנצרך לכוון לקנות ולהתאים עצמו לדבר. וכל שאינו מתכוון ומכוון עצמו לדבר אינו קונה.

ב. הדבר נמשל לבנין רב קומות, שקודם נצרך קומה ראשונה, וזולתה א"א לבנות קומה שניה. כן המעשה קומה ראשונה, וע"ג נבנה הרגשה, השכלה, ועוד.

זאת ועוד. העולם שבו אנו נמצאים נקרא "עולם המעשה", ולכך כאן העיקר במעשה. אולם בעוה"ב ש"אין מעשה וחשבון וגו'", שם אין המעשה עיקר. ובג"ע התחתון העיקר הוא ההרגשה. ובג"ע העליון העיקר הוא ההשכלה.

ג. יש לזהות בנפש איזה "ניצוץ" של אמונה מאיר ולו במועט ולא לחוש שאוחז ב"אפס", ומתוך ניצוץ זה לעבוד ולהרחיבו. כי לעולם יותר קל להרחיב את הקיים מאשר להתחיל מהתחלה.

פרקי המסילות ישרים נגד י' ספירות

ראיתי שהרב הזכיר בתשובה שפרקי המסילות ישרים הם כנגד הי' ספירות, האם יכול הרב לסדר כל ההקבלה? והאם יכול הרב לציין קצת מקורות לענין זה? יישר כח.

תשובה:

נכתוב בס"ד פנים אחד לדברים.

תורה - מלכות - בי מלכים ימלוכו.

זהירות - יסוד - לשון זוהר, כמ"ש במורה הפרישות ומדריך הפשיטות. זוהר ביסוד, כנודע.

זריזות ונקיות - נו"ה, רגלים, ממהרות, אנו רצים וכו'. אולם בהם הטינופת, רגליה יורדות מות.

פרישות - תפארת. קו אמצע, מהפך דין לחסד, מחד, ומאידך מפשר ביניהם. פרישות - פרש, פשר, פשרה.

טהרה - גבורה. איזהו גבור הכובש את יצרו ופורש, וזהו טהרה, שפרש ונטהר. כי הטהרה, המשך הפרישות.

חסידות - חסד, כפשוטו.

ענוה - בינה - לית לה מגרמה כלום. אולם באופן של עליון של בינה, ולא באופן תחתון של מלכות, שפלות.

יראת חטא - חכמה - ראשית חכמה יראת ה'.

קדושה - כתר - דבקות.

כמה זמן נדרש להתבוננות והשקטה

שלום רב, בספר בלבבי משכן אבנה חלק ב', הרב כותב שוב ושוב שעל האדם לפנות בכל יום ויום זמן מיוחד להתבוננות... 'שישב שעה אחת פנוי מכל עסקי העולם הזה ויחשוב רק על הנקודה הזו... אם לא מקדישים שעה אחת להתבוננות, אין תוקף למחשבות לאורך כל שעות היום...'. היות ואני מתקשה הן במציאת הפנאי (כשעה) לעבודה זו, וגם מתקשה 'להחזיק ראש' בנושא זה במשך פרק זמן ארוך שכזה, חשוב לי לברר אם הרב מתכוון לשעה כפשוטו ממש (כשישים דקות), או לפרק זמן כלשהו, בו נושא זה מעסיק את האדם באופן בלבדי. ברור, שקשה לתת בדבר שיעורים, ובפרט (אני מניח) שהדברים משתנים מזמן לזמן, אך שאלתי היא כיצד יוכל האדם לדעת מהו פרק הזמן המספיק עבורו, שאם יתמיד בפרק זמן זה בעבודה זו, יראה שינוי חיובי? תודה.

תשובה:

הכוונה פרק זמן כלשהו, איש לפי ערכו ומצבו.

לכתחילה זהו זמן שהאדם משקיט את עצמו, ולאחר שהגיע להשקטה לפי ערכו מנסה לו מעט להחדיר אל הלב.

פחות מכך, יש בו תועלת של קביעות, ואף עליו יש לשמור מכל משמר. אולם תועלת אמת ישנה כאשר מגיע להשקטה, ומתוכה עמל בנעם להחדיר אל לבו.

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקובץ שאלות ותשובות
לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:
info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי
והשו"ת דרך הפקס,
יש לשלוח בקשה
למספר הפקס]
03-548-0529

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"
ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588

פקס 03-548-05294

ת.ד. 16452 ירושלים 9116302

info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א

מופיעים ב"קול השון"

ישראל 073.295.1245

USA 718.521.5231